
Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminas – 2013 m.

Švietimo ir mokslo viceministras

Vaidas Bacys

Lietuvių kalbos ir literatūros programa – bendra visoms mokykloms

Ugdytis literatūrinę (kultūrinę) kompetencijas.

- Kalbėti ir rašyti aiškia, taisyklinga kalba,
- Suvokti save kaip kalbos ir kultūros paveldėtojus ir kūrėjus.
- Stiprinti savo tapatybės jausmą ir savivertę, ugdytis kūrybinį ir kritinį mąstymą.

*Rašinio temos sudaromos iš programoje nurodytų privalomų
lietuvių autorių kūrinių (įtraukti ir K. Sarbievijus A. Mickevičius,
Č. Milošas)*

VB Egzamino tikslai

- Įvertinti mokinių gebėjimus remtis lietuvių kalbos ir literatūros programos žiniomis ir kultūrine patirtimi.
- Įvertinti mokinių bendrąjį raštingumą – gebėjimus sukurti rišlų argumentuotą, sklandų tekstą laikantis taisyklingos kalbos reikalavimų.
- Įvertinti bendruosius mokinių gebėjimus spręsti problemas, analizuoti, interpretuoti ir vertinti.
- Įvertintus mokinių pasiekimus palyginti su nustatytais pasiekimų lygiais (kriterinis vertinimas).

VB egzamino turinys

Abiturientai rinksis vieną iš keturių temų – 2 samprotavimo ir 2 literatūrinio rašinio.

Samprotavimo rašinys – tema atskleidžiama analizuojant pilietines, pasaulėvokines bei kitas problemas. Atsakant į temą reikalaujama remtis bent vienu iš 3 prie temos nurodytų autorių.

Literatūrinis rašinys – tema atskleidžiama analizuojant kūrinius ir jų kontekstus. Privalu vieną autorių pasirinkti iš 3 nurodytų, kitą autorių – rašančiojo nuožiūra.

Egzamino trukmė ir apimtis – 4 val., ne mažiau kaip 500 žodžių.

Vertinimo kriterijų struktūra

UŽDUOTIES VERTINIMO SRITYS	GEBĖJIMŲ VERTINIMO KRITERIJAI	PROCENTAI
I. RAŠINIO TURINYS	Problemos analizė / Temos plėtotė (ir gilioji rašinio struktūra)	40
	Rėmimasis literatūra ir kontekstu / literatūros kūrinio(-ių) interpretavimas ir siejimas su kontekstu	
II. KALBOS TAISYKLINGUMAS	Kalbos vartojimas (gramatika ir leksika)	35
	Raštingumas (rašyba ir skyryba)	
III. TEKSTO RAIŠKA	Kalbinė raiška (logika, stilius; žodyno turtingumas, sintaksinės sandaros įvairumas)	25
	Teksto struktūra (formalioji)	
	<i>Iš viso</i>	100

Patvirtinta 2011 liepos 1d.

Išlaikymo slenkstis

- ✓ Kad išlaikytų VBE, mokinys turi surinkti ne mažiau kaip 30 proc. galimų surinkti taškų.

- ✓ Egzaminas vertinamas 0 taškų, jeigu:
 - parašyta kita tema;
 - mažiau nei pusė nurodytos apimties;
 - nesiremta nė vienu iš prie temos nurodytų autoriumi.

VBE mokyklose tautinės mažumos kalba

- **8 metų pereinamasis laikotarpis;**
- vertinama pagal iš anksto žinomus kriterijus;
- skirtingas vertinimas raiškos ir raštingumo aspektais;
- vertinimo normos skelbiamos kasmet iki lapkričio 15 d., prieš tai atlikus mokinių darbų reprezentatyvų tyrimą (bandomasis egzaminas).
- Darbus vertina dvi komisijos: iš mokyklų, kuriose dėstoma lietuvių ir tautinių mažumų kalbomis.
- Į Vertinimo komitetą įtraukiami tautinių mažumų atstovai.

Bandomasis egzaminas – visiems vienodi vertinimo kriterijai

- Buvo atrinkta apie 3500 vienuoliktokų – 2013 m. abiturientų iš 86 skirtingų tipų mokyklų, kuriose dėstoma tiek lietuvių, tiek tautinių mažumų kalbomis.
- Tyrimo tikslas:
 - atlikti užduočių bei vertinimo statistinę ir kokybinę analizę;
 - parengti rekomendacijas dėl VBE užduočių rengimo bei vertinimo normų tikslinimo.

2012 m. balandžio 25-26 d.

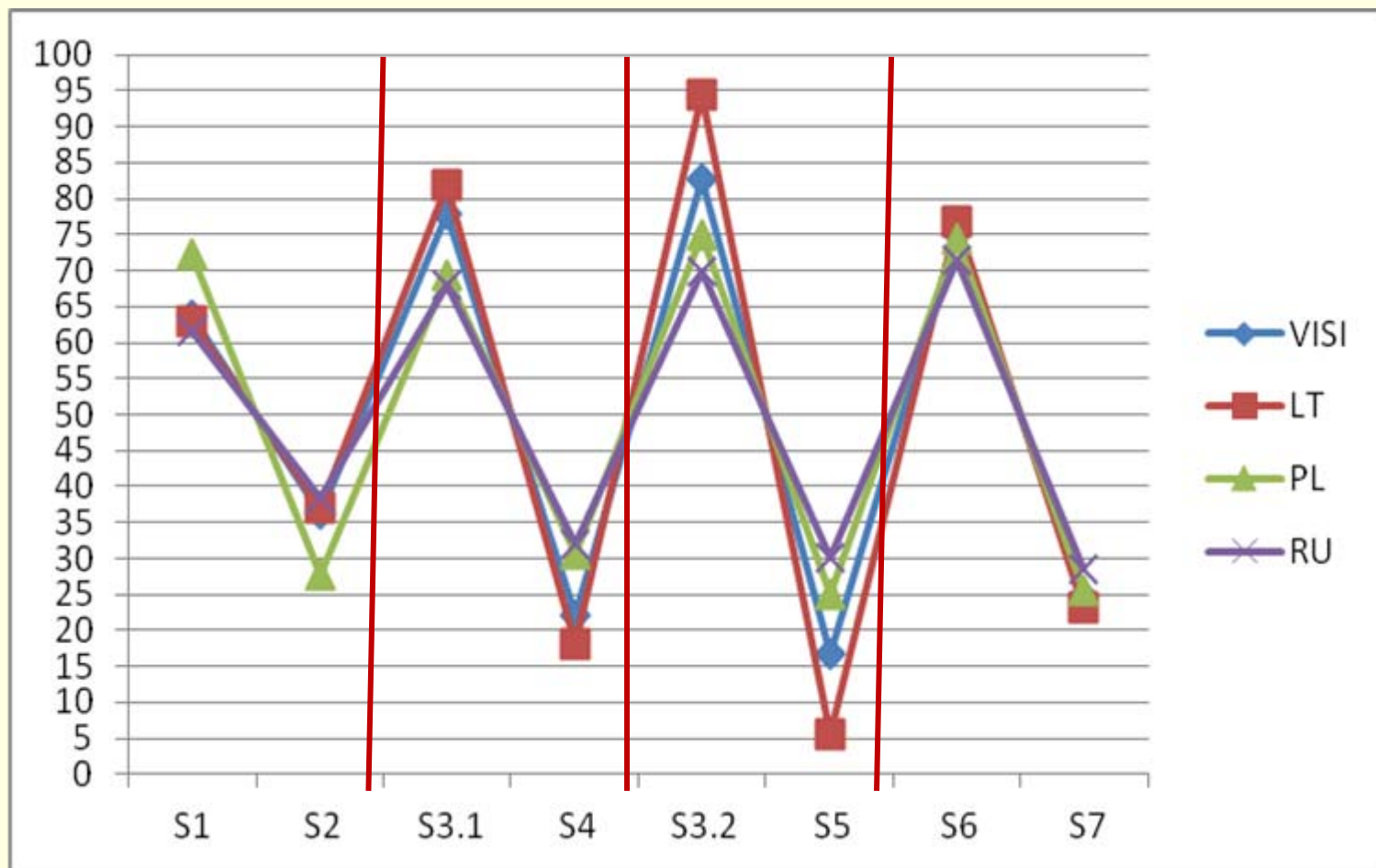
Bandomojo egzamino tyrime dalyvavo

- 3500 vienuoliktokų, iš jų:
 - 2300 mokinių iš mokyklų lietuvių mokomąja kalba,
 - 600 – iš rusų mokomąja kalba,
 - 600 – iš lenkų mokomąja kalba.

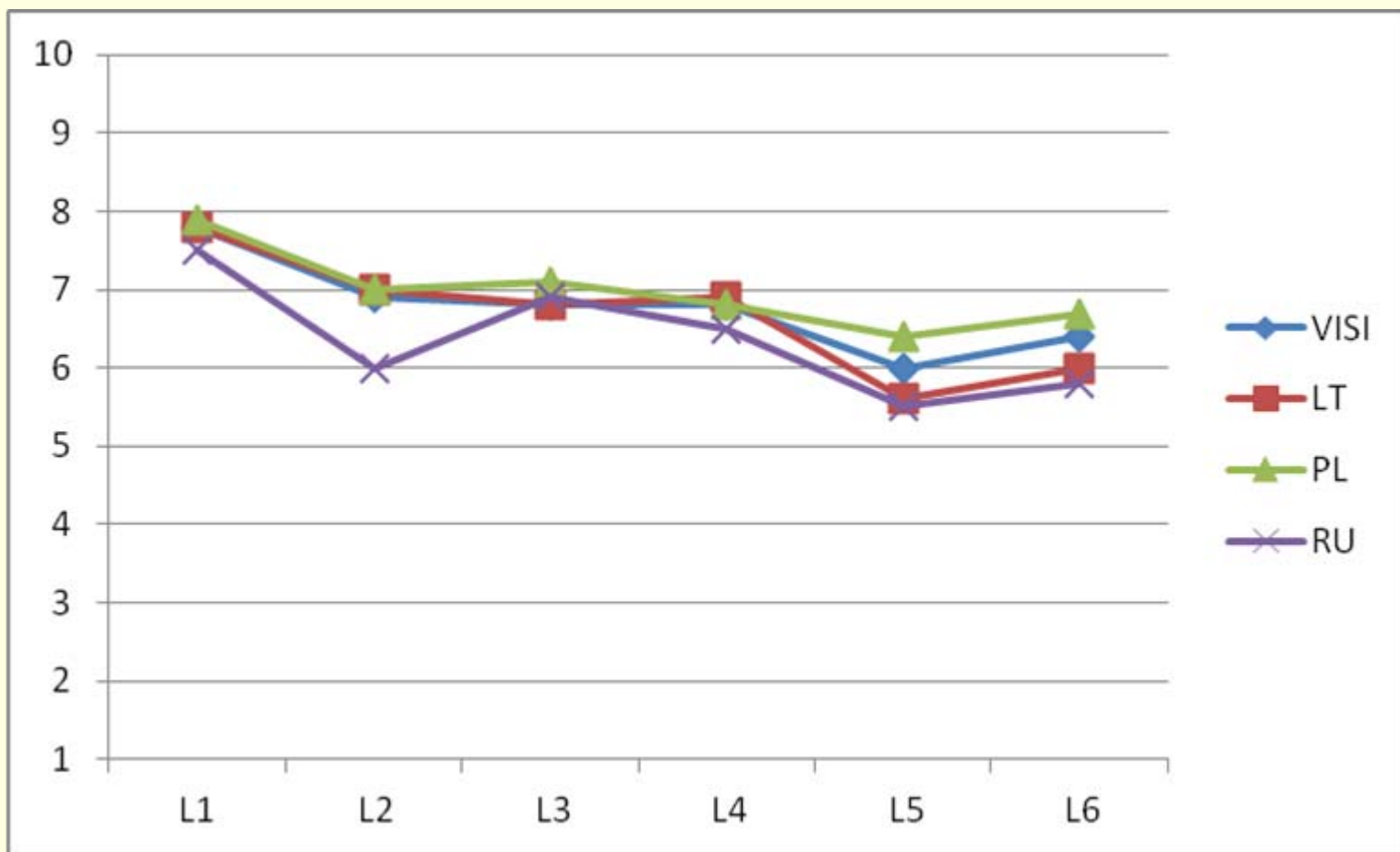
- Imtis buvo sudaryta pagal:
 - mokyklos tipą (gimnazija/vidurinė mokykla)
 - vietovės tipą (didmiestis/miestas/miestelis/ kaimas)

2011-2012 bendrojo ugdymo mokyklose 92,7 proc. mokinių lankė mokyklas lietuvių mokomąja kalba, 4 proc. – rusų ir 3,3 proc. – lenkų mokomąja kalba.

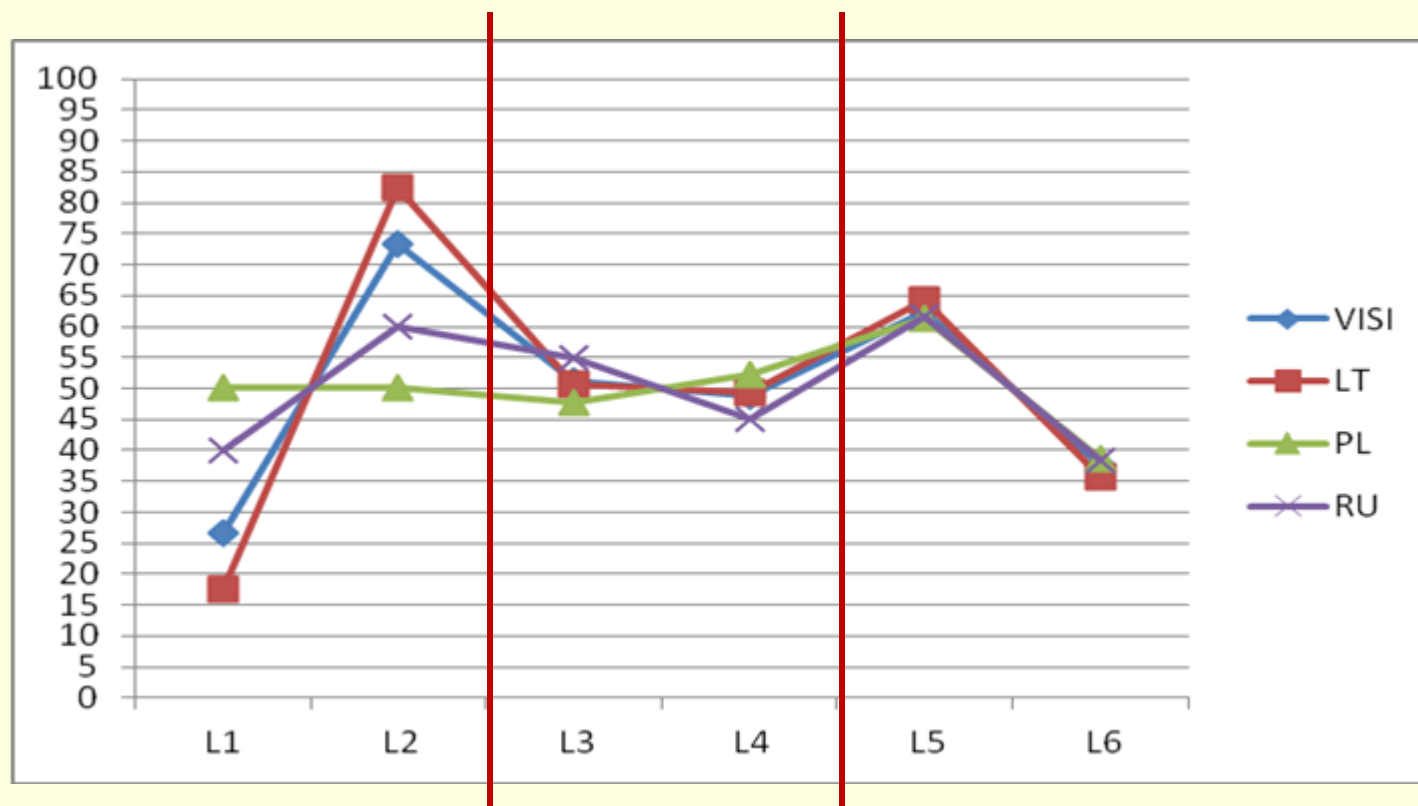
Samprotavimo rašinių temų pasirinkimai

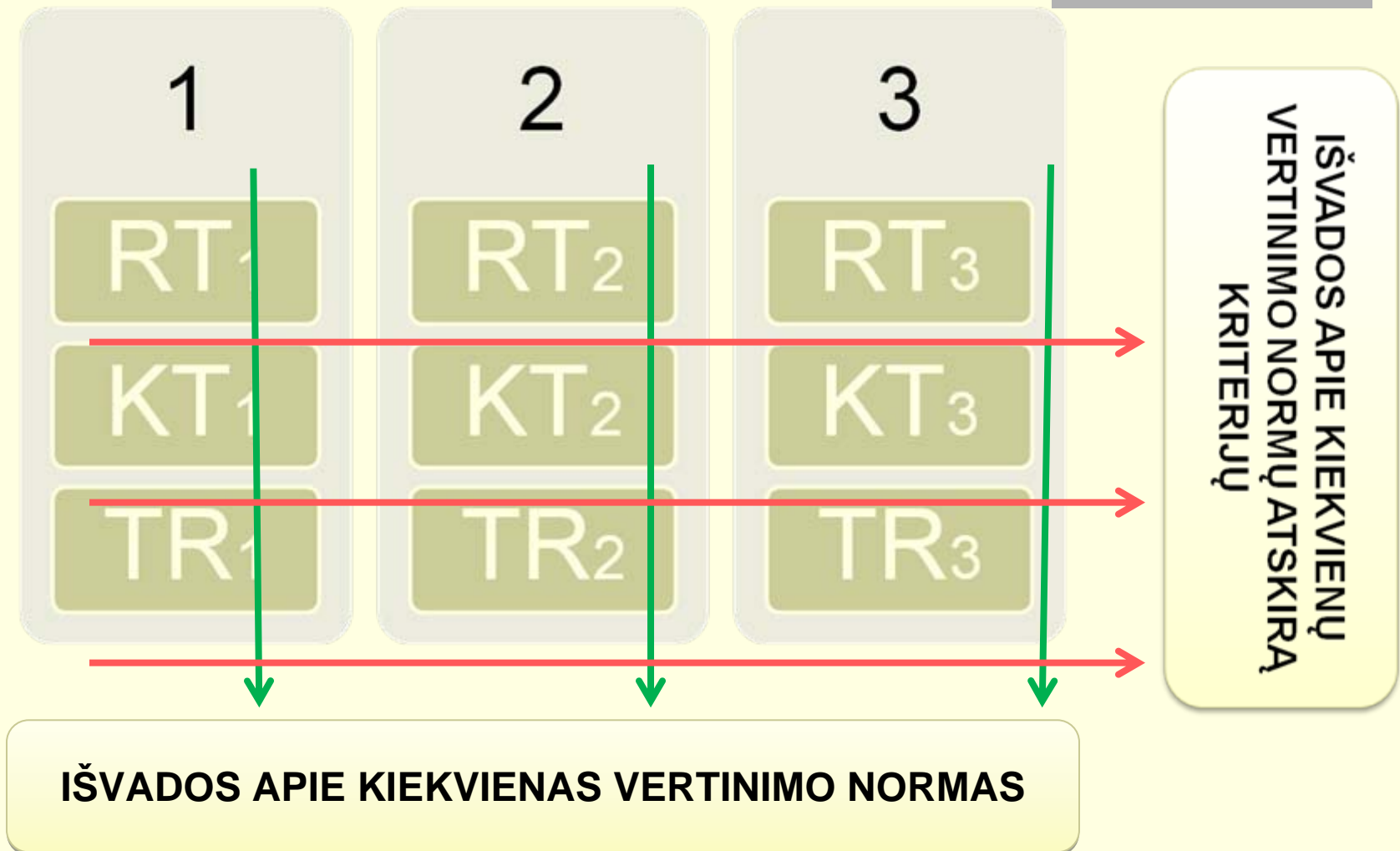
Samprotavimo rašinio temas pasirinkusių vienuoliktokų I-ojo pusmečio įvertinimo vidurkis

Literatūrinių rašinių temų pasirinkimai

Vertinimo normų projektų analizės schema

VB bandomasis egzaminas mokyklose

tautinės mažumos kalba – išvados

- Mokiniai rinkosi rašinio temas, autorius ir kūrinis nepriklausomai nuo mokymosi kalbos.
- Literatūrinio rašinio temas rinkosi mokiniai, kurių pusmečio įvertinimas buvo aukštesnis nei tų, kurie rinkosi samprotavimo rašinį.
- Mokiniai parašo 500 žodžių apimties rašinius.
- Pritaikius vienodus reikalavimus turinio vertinimui, dalies mokinių, besimokančių tautinės mažumos kalba, įvertinimai turinio aspektu buvo aukštesni nei mokinių iš mokyklų lietuvių mokomąja kalba.
- Prastesni rašybos, gramatikos, kalbinės raiškos rezultatai.
- Įvertinus skirtumus, parengtas vertinimo normų projektas 2013 m. lietuvių kalbos ir literatūros egzaminui (Ugdymo plėtotės centro interneto puslapyje).

Artimiausi žingsniai

- Vertinimo komiteto papildymas naujais nariais (tautinių mažumų deleguotais atstovais)
- Vertinimo normos paskelbtos svarstymams
- Vertinimo normų patvirtinimas (iki lapkričio 15 d.)
- BE pavyzdinių ir bandomųjų užduočių rengimas ir skelbimas (iki lapkričio 15 d.)
- Vertintojų mokymai vertinti rašinius pagal patvirtintas normas

Ačiū už dėmesį!

